

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKÜ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

(„KIS CZELL és VIDEKE“.)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KIS-CZELL és VIDEKE“.)

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 8 kor. | Negyedévre . . . 2 kor. — 61.

Felolvasó szerkesztő:

HUSS GYULA.

Szerkesztővel érlekezhetsz: küld, szerda és csütörtökön.

Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ideintérendők a nap eset-
lemlé és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen
levelek ügyelembé nem vétetnek.

A pasa főszoigabiró.

Jakab Bódog urról, a czelli járás főszolgabirójáról közismert dolog, hogy szívet a könyökében hordja. A czelli járás főszoigabirója akkor érzi magát elemében, ha szigorú erélyességét fitogtathatja. Nála a humanizmus, a könyörületesség, a méltányosság ép oly ismeretlen fogalom, mint China csopfos lakói előtt a szerelmi csokolódzás. Jakab Bódog ur méltó növényedéke a „néhai“ szombathelyi Patrícia Gassai néven vármegyeszerte ismert főszoigabirónak. A volt szombathelyi pasa főszoigabiró, akit a legutóbbi vármegyei restaurálás alkalmával kibuktattak és aki most csendes nyugalomban él, nevelte a közigazgatásnak Jakab Bódog urat. Ő volt a tanító mestere, a nevelő-atyja, így természetesen, hogy mást nem hozhatott magával Czellbe, mint atyamestere szellemét, rendszerezését és humánus (?) gondolkozását.

A czelli főszoigabiró ur valóságos réme a járásnak. Jaj annak, akit végzete ő elébe dob. Irtozásosan igazságos ítélőbiró! Legalább azt hiszi magáról! Irtozásos az ő büntető rendszere. Egy szódás tvegben talált homokszemért csak: 200

korona pénzbírságot és 8 napi fogházat rótt ki egykoron az egyik helybeli szódavizgyárosra. Hogy ezt a főbirói drákói ítéletet a vármegye megváltoztatta, az persze hogy nem tudható be az ő érdemének. Akit a főbiró ur egyszer „bűnbaknak“ szemelt ki, annak a szekatúrák ezer nemét kell kiállania. A járás jegyzői felett valóságos rémuralmat gyakorol. Alig van a járás jegyzői kara között egy-kettő, aki a főbiró ur kegyét bírja. A jegyzők pénzbírságolása, fegyelmeik eljárása napirenden van. Hogy minő földi hatalomnak képzel magát a czelli járás főbirója a járás jegyzői kara felett, álljon itt ismételtül a következő megtörtént dolog:

A járási jegyzői karunk egyik agilis tagja, a múlt év őszén egyik nap, a dél előtti órákban sürgős dolga miatt Pápára rándult át, de még ugyanaz nap délután visszajött székhelyére. Ez idő alatt kerestette a főbiró ur hivatalában az illető jegyzőt s mikor meghallotta, hogy az ő becses engedelme nélkül mert néhány órára hazulról elutazni, másnap ad audientum verbum maga elé idézte s kemény 20 korona pénzbírságot rótt ki rajta. A

csára annak, hogy a vármegyei szabályrendelet világosan kimondja, hogy csak az esetben tartozik a hivatalát elhagyó jegyző a járási főszoigabirónál jelentkezni, ha hivatalától 3 napnál tovább elmarad. És ezt az ítéletet a főbiró ur megfélembre lehetetlennek jelentette ki! A megbírságot jegyző nem is felebbeste meg, hanem a szabályok szerint előterjesztéssel élt ellene. Hogy a vármegye helyt adott előterjesztésének, hinni merjünk.

— A jegyzői karral eszer baja van az „erélyes“ főbiró urnak. Itt a szegény Staudt Sándor vönöcski jegyző esete. A mult ősszel a vönöcski jegyző testvérbátyját, ki a jegyzői teendőket végzette, dobta ki nagy hirtelen azon ezimen, hogy rendetlen volt az iroda. Volt-e ekkor igaza a főbiró urnak, nem-e, nem kutatjuk. Lehet, hogy volt. Bár előttünk szavahihető vönöcski polgárok azt mondták, hogy a hirtelen kidobott Staudt János, ki beteg öncsének: Staudt Sándornak kenyérekerecsője volt, minden gyengesége mellett is jó jegyző volt. A község megvolt vele elégedve. Ez időben nem szoltunk ez esetről egy szót sem. Hallgattunk, Most azon-

TÁRCZA.

A „göb“.

Irta: Péterf. Tamás.

Erdővidéken történt ez a kis mulatságos história, honnan a „baj van Kőpeczen!“ meg a híres „budosi lakodalom“ mondái erednek. A térkepen hiába kutatnánk, mert nincs kiirva, de azért híres hely Erdővidéke a Székelyföldön nemcsak Háromszéken. Főleg azért híres, mert ott mindenki megharagszik a „göb“ elnevezésért. Pedig...

Pál Mózes bátyámnak bősűs napja vala a mult évi szent Mártonja, mert a katonaságból hazakerült fiának nem vehetett olcsón házat. Nem vehetett pedig azért, mert a szomszéd faluból ide átköltözött pap elütötte a kezéről a hazát. És így elrontotta a kedvező vásárt.

Ekkor Mózes bátyám három napig sem nem ivott, sem nem evett haragjában. És negyedik napon felfogadta, hogy visszahozza ezt a kölcsönt a pópának.

Elült az ősz. Elmúlt a tél. Ujra elérkezett a monolygó kikelet, de Mózes bátyámnak sehogyse tudott összekapadni a szekere rudja a falujokba átköltözött oláh pappal.

De később mégis kiokoskodott valamit a székely! Megverni nem akarta haragját. Mászal megveretni éppen úgy sem! Tehát kinevettetni! Ezt okmálta ki a parádés első házban (székely szójáras első szoba helyett) és lefeküdt egy délután aludni.

Aludt egy nap.

Harmadik napon már csodájára jártak az emberek az alvó Pál Mózesnek. Eljöttek nemcsak a falujából, hanem a szomszéd falvakból is. Felcségsége a jó Rébus néni airt, költögette, majd kanállal tejet öntött a szájába s éjszakára bezárt, hogy a rossz lelkek ne tudják valahogy megkülenteni.

Negyedik napon papokat hivatott, a kik imádkozva könyörögjenek a nagy betegért. Nap közben százával jártak a bámulók megnézni, hogy Pál Mózes miként alszik.

Ötödik napon a csodanépek nagy bámulata az oláh pappal jött be Rébus néni az alvóhoz. A falubeli nép csak ezt az oláh papot tartotta egyedül szent embernek a vidéken és a szent pópá valóban eloszedte tudományát. Csinalt hókusz-fókuszot bőven, amire Mózesi bátyánk csakugyan felébredt!... Mikor széttekintett, a pópát látta meg legelőbb, legközelebb.

— Kend mit keres itt tisztelendő ur?

— Mi történt veled, ember?

— A pokolban jártam tisztelendő ur.
— A szentek serege őrizett tégedet, — szolt a pópá kenetteljes, nyugtalt hangon és keresztet vetett magára.

— A bizony, nem a szentek őriztek, hanem az ördögök kergettek ki onnan — folytatta Pál Mózes bátyám, — ha meghallgatjátok, hát elmondom.

A beunlevő sokaság mohó kíváncsisággal leste a csodálatos alvó szavait és hogy mindenki tudott magyarul, azon ne csodálkozzék senki, habár pópá is van a faluban, mert az erdővidéki oláhoknak csak a vallása oláh, a beszéde nem.

Pál Mózesi bátyám elkezdé borzalmas történetét.

— Négy napig voltam a pokolban, dolgoztam a legfáradtságosabb munkákat, amitől még egy barom is elfáradt volna. Éjszakára mind vissza jöttünk és én egy székre ültem, mert azon még nem ult senki, hát azt hittem, hogy az én helyem. Ötödik napon jött Lucifer, hogy megvizsgálja elkarhozott bűnösöit. Aztán mikor hozzám érkezett az ördögök fejedelme, hát felrántott ulésemből.

— Takarodj ki a más helyéről, — kiáltott reám.

— Ez az én helyem! — mondtam neki.

— Nem a tied! — ordított Lucifer.

— Hát kié? kérdeztem.

ban **Jakab Bódog** ur újabb dolgot mivelt, olyant, amelyről nekünk, mint a közele mény képviselőjének hallgatnunk nem lehet. **Ellőzöttnünk kell, nagy nyilvánosság elő kell vinnünk az ügyet, hogy közvélemény mondjon ítéletet a főbíró ur legujabb humanus tette felett.** Annak az agyonüldözött, szegény beteg vönöczki jegyzőnek, **Staudt Sándornak** a kidobtatása, a vele való igazságtalan bánásmód, minden igazságszerető embernek kell, hogy felforralja vévét és a harag pirja öntse el aróztát.

Staudt Sándornak az a nagy bűne, hogy beteg. És ez teljesen elég a czelli járás pasa főbírájának arra, hogy azt a szegény beteg embert télviz idején, családjával együtt kidobja úgy, mint a kifacsart citromot szokás. Addig, amíg tudta a vármegye igáját, jármát huzni, volt becsülete, most hogy ereje elhagyta, hogy munkaképtelen lett, kidobattott. És még a huszadik századik ember nevezni a humanizmus korszakának. Oh! balgák! Nem a humanizmus korszaka ez, hanem az élet halál harcz korszaka és az önérdéké. Az erélyes kéz hatalmának az undorító fitogtatását látja az ember lénten nyomon a gyengék felett.

Hogy mit szól a nemes vármegye a czelli járás főbírájának legujabb manőverjéhez, nem tudjuk. Remélni merjük, hogy a vármegye nem azonosítja magát a czelli járás főbírájának eljárásával, hanem a humanizmus szent elvei szerint jár el a súlyos betegség által sujtott jegyzővel szemben s megadja neki a kegyelem kenyeret, a melyre méltán reá szolgált. A vármegyének ezt megtennie erkölcsi kötelessége.

Jakab Bódog urtól, a czelli járás humanus (?) gondolkozású főbírájától pedig mindezek után azt kérdezzük:

Nem féli-e az Istent?

S tudja-e, hogy nem ver az Isten bottal?

Huss Cyula.

És itt megállott beazédjével a csodaalvó Pál Mózes bátyám, de csak azért, hogy a figyelmes hallgatók annál kíváncsiabbak legyenek, aztán megkérdezték:

— Ugyan kié volt a hely?

— Hát azt felelte fekete ördögök fejedelme, hogy ez az oláh pópáé, s engemet kirugtak a pokolból.

Falakat rázó nevécs, hahota követte a csodaalvó szavait, mire a pápa megszaladt mellőle és átkozá a perczet, melyben föléb esztette. (Fölébredt volna az nála nélkül is, de azt nem gondolta a pap.) Szaladt, futott, de hiába. Megtudta Székelyországnak minő az öt széke, hogy Pál Mószit az oláh pópá helyéről kergették ki az ördögök a pokolból!...

S es a história Erdővidéken történt; ahol menyre-földre tagadják a góbéságot. Pedig

Már kimondom, ha be is török a fejemet hogy ők az igazi góbék!

Mulat a világ.

— Farsangi prédikáció. —

Édes, vidám, mosolygó. A tél fehér hószőnyegén pajkosan, ledéren, szikrázó jókedvvel jár egyik helyről a másikra; csintalan, apró ördögcsapat jár vele: a zene, bor, dal, csók. A mámor és a duhajság tarka ördögserége. Nagy, zajos pompával állít be az illatos, fényes, elegáns báltermekbe, ahol hódító, előkelő, szép úrasszonyok és finom úremlerek mulatnak. A korcsmák, a rozoga padlós vagy éppen csak agyagföldes szobák bál mulatói közé azonban már csöndesen, lopva, szegyenlősen teszi be a lábát. A dohány füstös, gőzös, átizzadt levegőben, ahol a köznép mulat, nem érzi magát olyan jól a szentem, mint az úri báltermek illatos, fehér éjszakájában. De egyébként csak a helyi alkalmatosságokban válogat. A jókedv, a mámor, a gyönyör bűvös italával megitat mindenkit válogatás nélkül: a kis szalmaszéken ülő piaczi kofától föl a hatalmas, nagy trónon ülő királyig.

Édes, vidám, mosolygó. Az egész világot megrészegíti. A hideg, viharos télidőben is virágokat szór. Minden ifju szívet megcsiklandoz. Még az öregek vévét is fölfrissíti, tüzei. Az észet megmámorosítja. **Pajkos, ördögi portéka**

Ez a farsang tündére.

Már itt van. Jár egyik helyről a másikra. Én most az utjába állok neki. Az én sötét, kiégett, zordon szívemet hiába csiklandozza. Engem nem ejt meg. Egy kis mondomkám van hozzá: zordon, fanyar, búskomor beszéd.

A mulató, tánczos téli világ hangos nevetésébe, vidám lármájába, a zenehangok, a dalszó és a csókcattanás közepes, vad, sikoltó hangon belekiáltja sötét panaszát egy rongyos, fázó, éhes rémalak: a **nyomor**.

De hiába panaszodik. Hiába kér, követel, fenyegyet!...

A mulató világ nem hallgat rá. Rosszkor is jön panaszra a nyomor most, amidőn a vigalom, a mámor, a gyönyör hosszú órái pörögnek le egymásután, heteken át. Ki törődik most vele! Majd máskor. A kiózanodás után, a hosszú bojtt fanyar, keserű óráiban talán oda fülhegyeznek a rongyos, fázó, éhes rém panaszokdására...

Nem is az egész mulató világ, hanem

tom én most búsz farsangi prédikációm.

Nem a szegény emberek csöndes, egyszerű mulatságát hanyom én föl. Hadd mulassanak; rájok fér. A munka, a gond, a vesződség ezer titkáját kihuzzák a szívükből egy éjszakára; borral erőltetik, tánczos lábbal előrugdalják a jókedvet... Másnap aztán újra kezdődik a nehéz munka, a gond, a kenyérszerzés sok száz vesződsége.

Bolond, kerge lélek az, aki a szegény nép mulatságát kárhoztatja, vagy hogy éppen megirigyl. A mulatságát csupán; mert arra, ahogyan a köznép mulat, már tömérdek kárhoztató, megfenyítő szó rásérne.

Nekem csak a csörgősapkás, pajkos, ledér ördög, a farsang ördögi tündérével van egy kis szóváltásom. Vele is csak avégett, hogy ne olyan kevélyen, gőgös örömmel állison be a fényes, előkelő, ragyogó báltermekbe, ahol kincses

ékszerekkel, vagyont érő bál ruhákban vigadnak, tánczolnak a hódító szépségek. Azt hiszi a farsang ledér, ördögi tündére, hogy egészen joggal csak oda állithat be, ahol a vagyon, rang és a név kiváltságosait találja meg. Ez az igazi tanyája, világa. Itt van a legméltóbb helyén.

Pedig nem éppen így van. Inkább egy kicsit rossz helyen jár.

Az éhes, fázó, rongyos rém ott ólalkodik legtöbbet, oda fenyeget fel legdühöttebben, ahol a pajkos farsangi tündér öröke otthon érzi magát, ahol legszívesebben van.

A nagy-úr világ vigalmas tömegén, a zene, a tánc, a pompa fényes tündér képén át sokszor valami borzadályos, sötét árnyék húzódik végig... Az élők ezt nem érzik, — nem látják. A mámoros, kevély, égő vér az emberszíven át dobog, ver, lököt tovább. Vigadnak egyre, szakadatlan. De a pajkos, gőgös, önfeléd tündér egyszerre holtá rémül. Ragyogó, vidám, nevető arca fanyarrá torzul el... Eléje állt ott és zordon ráfenyegetett a nyomor vad éji réme!

Ez a rém követi, kísérti, üldözi lépten-nyomon. Belesikolt, belekiált a fény, a pompa, a hatalom háromszázhatvanöt napos farsangjába. És elriasztja onnan a mámor, a vigalom kevély tündérét... és elsötétedik tőle a fény, a pompa, a hatalom. — De nem győz. Ne is győzzön. Mert a sötét rém olyan szörnyű véres farsangot rendez a világnak, a minőről még a lázas, tébolyodott agy sem álmodik...

Most félre állok a farsang-vidám tündére elől. Menjen az utjára. A tél fehér hószőnyegén pajkosan, ledéren, szikrázó jókedvvel járjon egyik helyről a másikra. A gond, a nélkülözés, a szenvedés durva kötetelt tágítsa meg, oldozza föl egy kissé. A hűség, szerető, jó sziveket kötözze össze tartósan, erősen.

És legyen vidám farsangja a szegény magyar népnek!

Mert úgy is keserű, sötét bojtt van mindig.

D—i. F—i.

H I R E K.

Kis-Czell és Nemes-Dömölk.

— Az egyesítésről. —

Néhány rövid, száraz, hivatalos ízű tudósításban már beszámoltunk az egyesítés tényéről, időközi alakulásairól.

Mult számunkban már azt is jeleztük, hogy az egyesítés hivatalos keresztül vitele a héten, január 4-én végbe megy.

Nem történt meg. Egyszerűen azért nem, mert az egyesítés hivatalos lebonyolításával megbízott **Kis-Czelli-főszolgabíró** nem ért meg és így nem hívták össze a képviselőtestületi ulést.

De majd csak meggondolja a dolgot a hivatalos hatalom korlátlan jogar-hordozója és talán nyélbe ütök egészen az egyesítést.

Mellékes, hogy mikor. Egyáltalán az lenne a legokosabb megoldása ennek a fél koraszülött, félig csodaszülött község-összehabarnásnak, ha soha sem lenne belőle semmi sem.

Kis-Czelli képviselőtestületét nyilván jó szándék igazította utba az egyesítés eszméjének keresztül vitelében. A mi kisvárosunk jövője, fejlődése, terjeszkedése kívánja, követeli az olajféle oprálásokat, a melyek a belső gyarapodás mellett a külső határvonalak kitágulásában kulminálnak. A nagyobb, erősebb, fejlődöttebb községek, járási székhelyek fölülvő, magához csatoló erejének érvényesítési a velük összecapított, testükhöz nőtt kisebb, önálló községi területekkel

Nyomdásztanonczul egy jó családból származó egy-két középosztályt végzett, jó magaviseletű, ügyes fiu azonnal felvétetik a „Vörösmarty”-könyvnyomdába Devecser.

Eladó!

Egy 30 év óta tenálló vendéglő jó forgalmu mészarszékkel és hentesüzlettel együtt szabad kézből eladó. Bovebbet *Pente Mihálynál* Sümegen.

BRAZAY-ÉLE SŐSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGEZ
HELEKELVE VAN!

massagehoz használható szesz a sősborszesz, melylyel a testet bedörzsöljük s a mi a testrészeket üdökké teszi. — A leggyógyosabb és leghatékonyabb is javára szolgál, ha reggelenként ezzel a keverékkel öblögeti száját. — Aki higított sősborszeszszel tisztítja fogát, annak mindig szájtalan lesz a szája, a fogakat és ínyét egészen tisztán tartja s a romlástól megóvjá.

✱✱✱ A BRAZAY-fele ✱✱✱ SŐSBORSZESZ

úgy a fej bőrét, mint a haját a gombaesiraktól tisztítja s ezzel elejét vesszük a hajhullásnak. — Mint izomoldószer is kitünő hatású a Brazay-fele sősborszesz. Nyomban eloszlik a legnehezebb fáradtság is, ha erős testmozgás után bedörzsöljük magunkat tetőtől-talpig sősborszeszszel.

Nagy üveg . . . ára 2 korona!
Kis üveg . . . ára 1 korona.

Tüzifa és köszén eladás.

A közeledő téli időnyre való tekintettel bátorkodom Kis-Czell és vidéke n. e. közönségének b. figyelmét dusan felszerelt

tüzifa és köszén

raktáromra felhívni.

Raktáron tartok kitünő minőségű, első rendű száraz tüzifát, valamint ajkai, porosz, tatar brikett és első rendű wiesi szenet. Araim mérsékeltek s bárkivel szemben versenyképesek.

A n. é. közönség szives megrendelését kérve maradtam

8—13

tisztelettel:

Altstadter József

tüzifa és szénraktára KIS CZELL.

Tüzifa eladás.

I. rendű bükkfa, egy teljes vasúti rakomány 100 métermázsra 140 korona,

II. rendű bükkfa 128 korona

utánvétellel, bérmentve Kis-Czell vasutállomásra.

Közvetítők kizárva.

Rendelések intézendők alantli címre:

Franck Bernát

11—11 — Tapolca. —

Pártoljuk a hazai ipart!

Tisztelt háziasszony!

Kegyeskedjek a hazai ipart pártolni és ne tessék idegen gyártmányt az üzletekben elfogadni. Szappan szükségleténél tessék

keszthelyi szappant

kérni, mely jobb a külföldi gyártmánynál s csak akkor valódi és hamisítatlan, ha minden darabon a gyártó cég neve.

Hoffmann József fia Keszthely

benyomva, vagy bepréselve látható; tessék erre ügyelni és az üzletekben ilyen nyomásu szappant követelni.

A nagy liangon hirdetett külföldi szappant tessék mellőzni. A Hoffmann-cég szappan gyártmánya kapható:

Kis-Czellben:

Heiuler Adolf,
Wittmann Adolf,
Kaufmann Henrik,
Hoffmann Sámuel,

Devecserben:

Böhm József,
Mauthner Zsigmond,
Kollin Adolf,
Fischer Sándor,
Rosenberg Mór

urak kereskedésében, valamint a környékbeli kőszégek jobb fűszer vegyeskereskedéseiben.

3 - 5

A csornai gőzmalom

értesít a tisztelt közönséget, hogy KIS-CZELLBEN, Kossuth Lajos-utca 125. számú házban

liszt-főraktárt

létesített. — A csornai gőzmalom, mely az aczélos rábaközi búzát őrli és egyike az ország legmodernebb malmainak, ismert hírv kitünő őrleményeivel minden igényt kielégít.

Kérem a tisztelt közönséget, forduljon hozzám vételeivel, és legyen meggyőződve arról, hogy ugy olcsó árainnal, mint elismert kitünő minőségű lisztjeimmel nagyon meg lesz elégedve. Szives pártfogást kér

Csornai gőzmalom liszt-foraktára.